

Centra integracji społecznej, kluby integracji społecznej, zakłady aktywności zawodowej, warsztaty terapii zajęciowej w 2022 r.

28.11.2023 r.

 3,7%

wzrost r/r liczby odbiorców usług CIS, ZAZ i WTZ

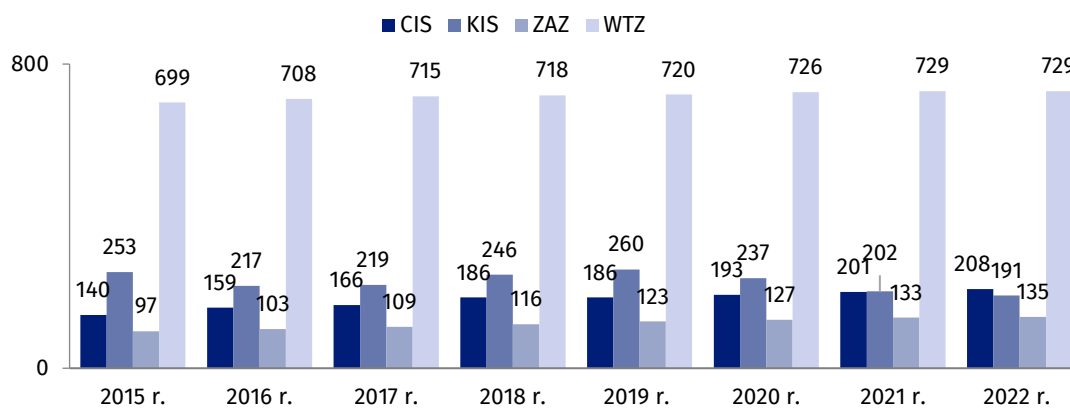
W 2022 r. prowadziły działalność 1263 jednostki reintegracji społeczno-zawodowej (CIS, KIS, ZAZ, WTZ), tj. o 2 mniej niż w 2021 r. W porównaniu do 2015 r. ich liczba wzrosła o 74.

W ciągu 2022 r. z usług reintegracji społeczno-zawodowej świadczonych przez CIS, ZAZ i WTZ skorzystało blisko 48,0 tys. osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, tj. o 3,7% więcej niż w poprzednim roku. Natomiast w latach 2015-2022 nastąpił w tym zakresie wzrost o 23,0%.

Aktywne jednostki reintegracji społeczno-zawodowej

W 2022 r. aktywne były 1263 jednostki reintegracji społeczno-zawodowej, o 2 mniej niż w roku wcześniejszym. Tak jak w 2021 r., działalność prowadziły głównie jednostki nakierowane na aktywizację osób z niepełnosprawnościami – 729 warsztatów terapii zajęciowej (WTZ) i 135 zakładów aktywności zawodowej (ZAZ). Wśród placówek świadczących usługi również dla osób z innych grup zagrożonych wykluczeniem społecznym działało 208 centrów integracji społecznej (CIS) i 191 klubów integracji społecznej (KIS).

Wykres 1. Liczba aktywnych jednostek reintegracji społeczno-zawodowej w latach 2015-2022

Od 2015 r. liczba aktywnych jednostek reintegracyjnych zwiększyła się o 74 jednostki, tj. o 6,2%. Liczba centrów integracji społecznej wzrosła o blisko połowę (48,6%), zakładów aktywności zawodowej zwiększyła o 39,2%, a warsztatów terapii zajęciowej – wzrosła o 4,3%. Jednocześnie liczba klubów integracji społecznej zmniejszyła o 24,5%. Liczebność CIS, ZAZ i WTZ przez cały analizowany okres rok do roku wzrastała, natomiast liczba KIS wahała się - najwyższą wartość osiągnęła w 2019 r. (260 jednostek), a najniższą w 2022 r. (191 jednostek).

Organizatorem większości jednostek reintegracji społeczno-zawodowej były podmioty sektora non-profit, tj. stowarzyszenia, fundacje oraz społeczne podmioty wyznaniowe, które utworzyły 862 aktywne w 2022 r. CIS, KIS, ZAZ oraz WTZ (68,3%).

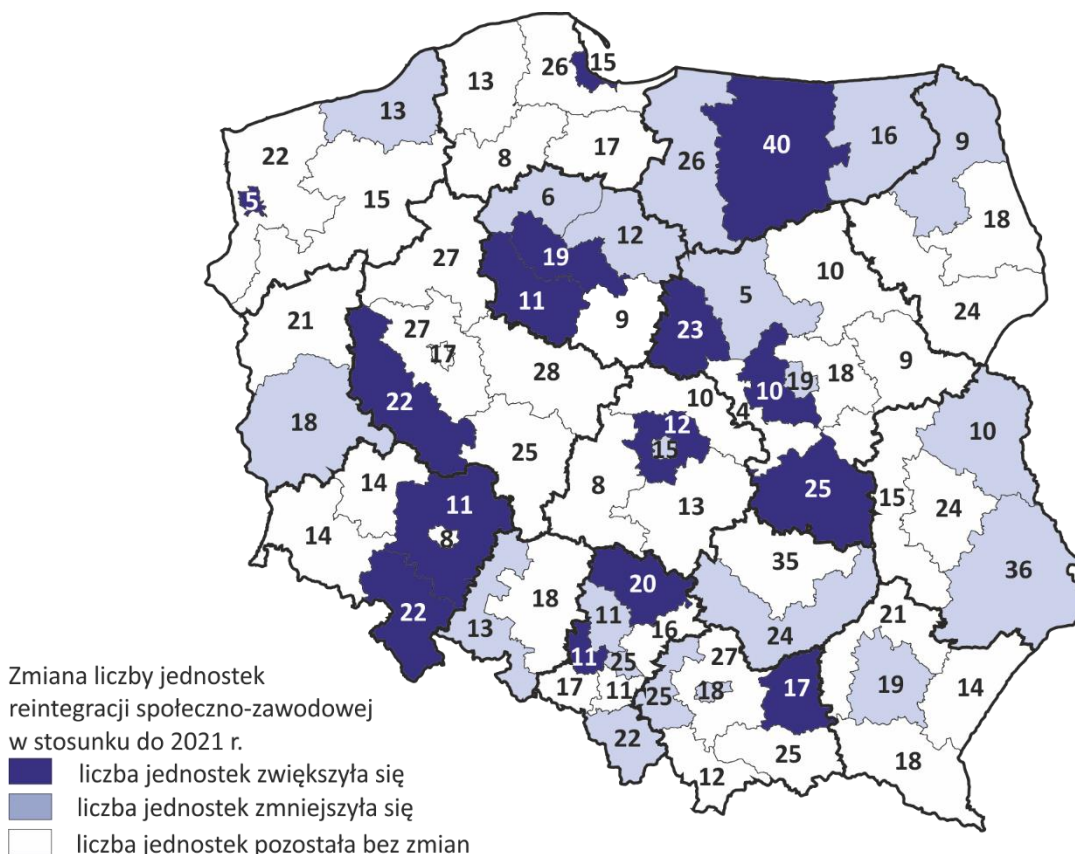
Najwięcej jednostek reintegracji społeczno-zawodowej w 2022 r. zlokalizowanych było w województwie wielkopolskim – 146 jednostek (11,6%). Wysoki udział podmiotów występował też w województwach śląskim (133 jednostki, tj. 10,5%), małopolskim (124 jednostki, tj. 9,8%) i mazowieckim (123 jednostki, tj. 9,7%).

W porównaniu z 2015 r. liczba jednostek reintegracji społeczno-zawodowej zwiększyła się o 6,2%.

W Polsce w 2022 r. funkcjonowały 3,3 placówki reintegracyjne na 100 tys. ludności. Analogicznie jak w 2021 r., najwyższą wartość wskaźnik ten przyjął w województwie warmińsko-mazurskim – 6,0 jednostek na 100 tys. ludności, a najniższą – w województwie mazowieckim - 2,2 placówki na 100 tys. ludności.

Największą liczbą placówek świadczących usługi integracji społeczno-zawodowej, podobnie jak w 2021 r., wyróżniły się podregiony: olsztyński (40), chełmsko-zamojski (36), a następnie - kielecki (35). W stosunku do 2021 r. w ponad połowie, tj. 38 z 73 podregionów liczba placówek nie uległa zmianie, w 15 podregionach zwiększyła się a w 20 podregionach – zmniejszyła.

Mapa 1. Jednostki reintegracji społeczno-zawodowej według podregionów w 2022 r.

Beneficjentami usług integracyjnych świadczonych w 2022 r. przez CIS, ZAZ i WTZ było 48,0 tys. osób. W stosunku do 2021 r. liczba odbiorców usług tych placówek wzrosła o 3,7% tj. o 1,7 tys. osób. Biorąc pod uwagę typ placówki, w jakiej prowadzono integrację społeczno-zawodową, największą grupę beneficjentów stanowili uczestnicy WTZ (59,7%), następnie - uczestnicy zajęć w CIS (26,6%), a najmniejszą - osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności w stopniu znacznym lub umiarkowanym zatrudnione w ZAZ (13,7%).

Centra integracji społecznej

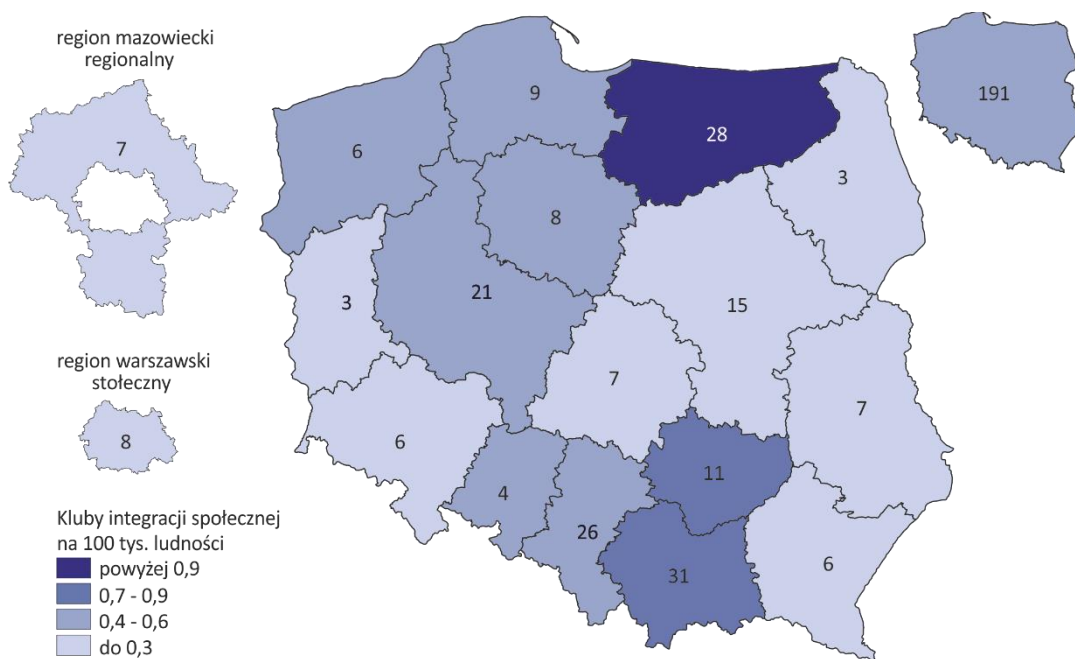
W 2022 r. w Polsce działało 208 centrów integracji społecznej. W stosunku do 2021 r. liczba ta zwiększyła się o 7, przy czym największy wzrost liczby placówek odnotowano w województwie śląskim (z 30 do 34). Ponadto w 4 województwach przybyło po 1 placówce (dolnośląskie, mazowieckie, świętokrzyskie, wielkopolskie). W województwie podlaskim zamknięto jedną placówkę. W 2022 r., ponad 2/3 centrów integracji społecznej prowadzonych było przez organizacje non-profit (139 jednostek, tj. 66,8%). Jednostki samorządu terytorialnego, głównie gminy, prowadziły 59 centrów integracji społecznej (28,4%), a 9 aktywnych CIS działało przy spółdzielniach socjalnych (4,3%). Jedno centrum integracji społecznej prowadzone było przez spółkę.

Najwięcej CIS miało swoje siedziby w województwach: śląskim (34 jednostki, tj. 16,3%), wielkopolskim (27 jednostek, tj. 13,0%) i pomorskim (20 jednostek, tj. 9,6%). Najwyższe nasycenie placówkami CIS w stosunku do liczby ludności zamieszkującej dane województwo odnotowano w województwie lubuskim, gdzie na 100 tys. ludności przypadało 1,7 CIS, podczas gdy przeciętnie w kraju było to 0,6 jednostki.

Między 2021 r. a 2022 r. o 1,7 tys. osób zwiększyła się liczba odbiorców usług integracji społeczno-zawodowej świadczonych przez CIS, WTZ oraz ZAZ.

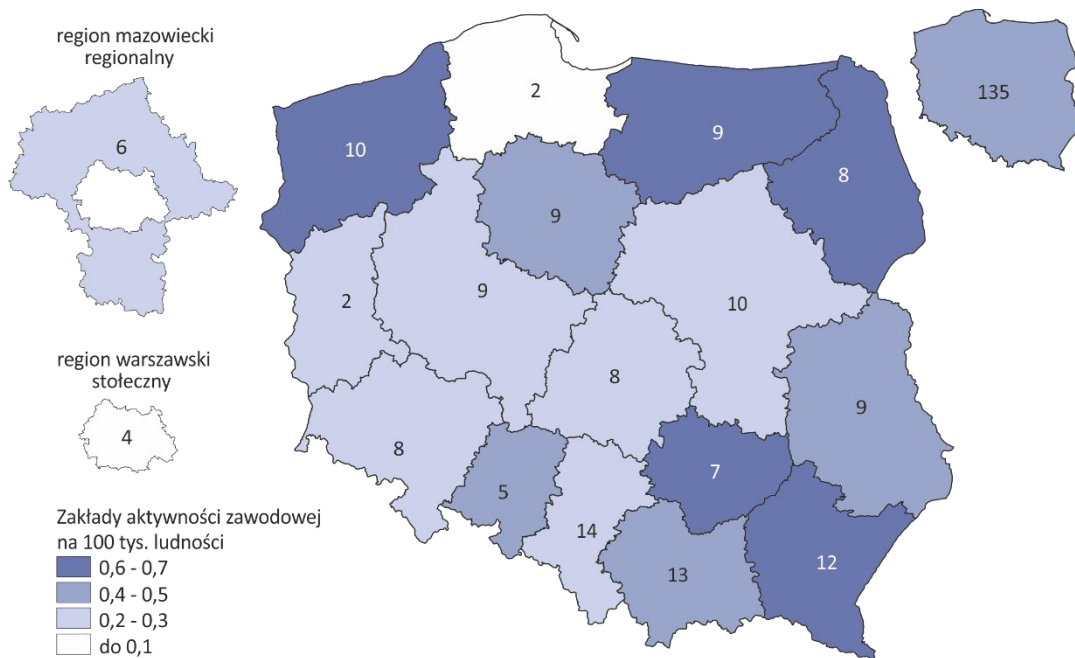
Mapa 3. Kluby integracji społecznej według województw i regionów w 2022 r.

Zakłady aktywności zawodowej

Na koniec 2022 r. na terenie kraju działało 135 zakładów aktywności zawodowej. Na 100 tys. ludności przypadają w 2022 r. 0,4 jednostki. Liczba ZAZ w porównaniu z 2021 r. wzrosła o 2 jednostki.

Mapa 4. Zakłady aktywności zawodowej według województw i regionów w 2022 r.

W 2022 r. funkcjonowało 135 ZAZ, które zatrudniały łącznie 6,6 tys. osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

Większość ZAZ (86 jednostek, tj. 63,7%) prowadziły w 2022 r. organizacje non-profit. W przypadku 45 zakładów (33,3%) organem prowadzącym były jednostki samorządu terytorialnego (gminy lub powiaty). Pozostałe ZAZ utworzyły spółdzielnie socjalne bądź spółki.

Najliczniej ZAZ występowały w województwie śląskim (14 jednostek, tj. 10,4%), małopolskim (13 jednostek, tj. 9,6%) oraz podkarpackim (12 jednostek, tj. 8,9%). Wzrost liczby zakładów odnotowano w dwóch województwach - podlaskim, gdzie utworzono 2 nowe jednostki oraz małopolskim, gdzie powstał 1 ZAZ. Natomiast w województwie podkarpackim 1 podmiot utracił w 2022 r. status ZAZ.

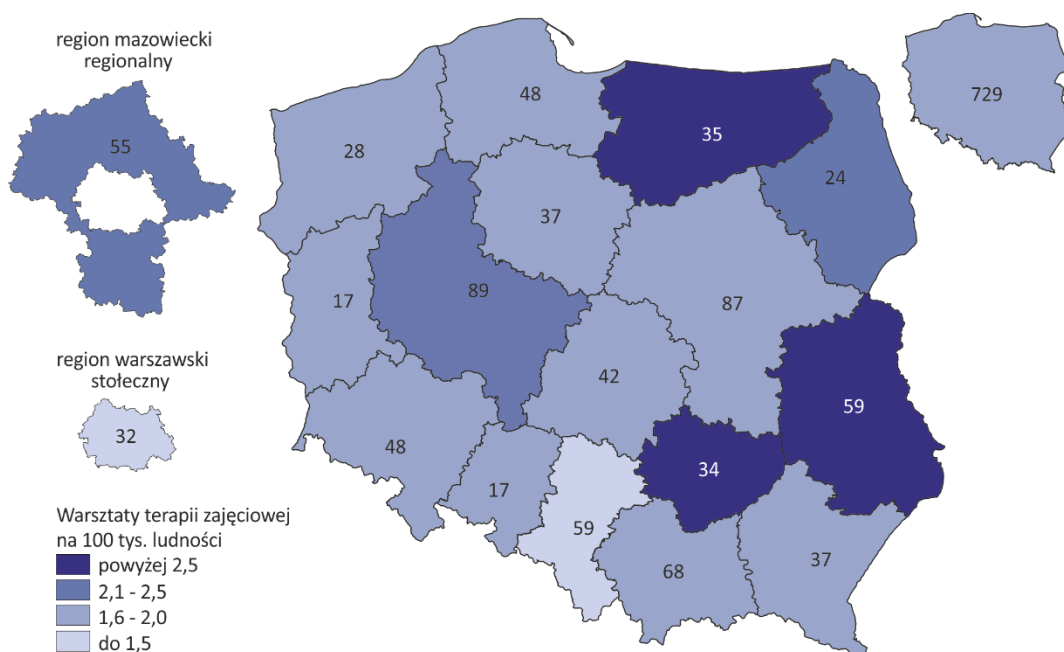
Na koniec 2022 r. we wszystkich zakładach aktywności zawodowej zatrudnionych było łącznie ponad 8,6 tys. osób. W porównaniu z 2021 r. łączne zatrudnienie w ZAZ zwiększyło się o 5,4%.

Działalność reintegracyjna ZAZ zgodnie z ustawą² kierowana jest do osób, które posiadają orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, u których stwierdzono autyzm, upośledzenie umysłowe lub chorobę psychiczną. Na koniec 2022 r. liczba reintegrowanych zatrudnionych w ZAZ wynosiła 6,6 tys. osób, tj. o 0,3 tys. więcej niż w 2021 r. Udział zatrudnionych osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności w ogólnej liczbie zatrudnionych wyniósł 76,2%. Przeciętnie w jednym ZAZ w celach reintegracyjnych zatrudniano w 2022 r. 49 pracowników z niepełnosprawnością.

Warsztaty terapii zajęciowej

Na koniec 2022 r. aktywną działalność prowadziło 729 warsztatów terapii zajęciowej, dokładnie tyle samo ile w poprzednim roku. Na 100 tys. ludności przypadło w 2022 r. 1,9 jednostki. WTZ najczęściej prowadzone były przez organizacje non-profit (582 jednostki, tj. 81,2%). Kolejne 123 WTZ (16,9%) działało z ramienia jednostek samorządu terytorialnego i instytucji im podległych, a 14 jednostek (1,9%) prowadziły spółdzielnie socjalne.

Mapa 5. Warsztaty terapii zajęciowej według województw i regionów w 2022 r.

W 2022 r. aktywnych było 729 WTZ. Z ich usług skorzystało w ciągu roku 28,7 tys. osób z niepełnosprawnością.

W 2022 r. najwięcej warsztatów terapii zajęciowej miało swoje siedziby w województwach wielkopolskim (89 jednostek, tj. 12,2%), mazowieckim (87 jednostek, tj. 11,9%) i małopolskim (68 jednostek, tj. 9,3%). W porównaniu do 2021 r. nie odnotowano większych zmian wśród województw. W tym okresie, w dwóch województwach: lubuskim i podlaskim liczba placówek spadła – odpowiednio o 2 i 1 WTZ, zaś w 3 województwach: kujawsko-pomorskim, łódzkim i małopolskim przybyło po 1 warsztacie.

W 2022 r. z zajęć w warsztatach terapii zajęciowej skorzystało 28,7 tys. osób z orzeczoną niepełnosprawnością, o 0,3 tys. więcej niż rok wcześniej. Przeciętnie w zajęciach w jednym WTZ uczestniczyło 39 osób (analogicznie jak w poprzednim roku).

Porównując średnią liczbę uczestników, najwyższy wskaźnik odnotowały województwa: śląskie (50 osób), podkarpackie (49 osób) i świętokrzyskie (48 osób). Najmniejszymi wartościami, podobnie jak w latach wcześniejszych, charakteryzowały się województwa pomorskie i opolskie – odpowiednio 32 i 31 osób.

² Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity Dz. U. 2020 r. poz. 426).

Łączny koszt prowadzenia warsztatów terapii zajęciowej wyniósł w 2022 r. 836 mln zł. Zdecydowaną większość wydatków pokrywały środki pochodzące z PFRON (88,7%). Przeciętny koszt utrzymania WTZ wyniósł 1 147 tys. zł. rocznie.

Informacja metodologiczna

Prezentowane dane statystyczne obejmują wyłącznie WTZ i ZAZ prowadzące aktywną działalność według stanu na 31.12.2022 r. oraz CIS i KIS, które złożyły sprawozdanie z działalności za 2022 r. i w sprawozdaniu wykazały uczestników zajęć.

Informacja sygnalna została opracowana na podstawie danych pochodzących ze źródeł administracyjnych pozyskanych w ramach Programu Badań Statystycznych Statystyki Publicznej na rok 2022:

- z systemów informacyjnych urzędów wojewódzkich dotyczących CIS, KIS oraz ZAZ (w zakresie rejestrów i ewidencji placówek);
- z systemów informacyjnych Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej (w zakresie działalności CIS oraz KIS);
- z systemów informacyjnych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (w zakresie liczby WTZ oraz ich działalności).

Dane z różnych źródeł były ze sobą zestawiane i weryfikowane przez pracowników służb statystyki publicznej, a stwierdzone niespójności i braki były wyjaśniane, a następnie poprawiane.

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”

Opracowanie merytoryczne:
**Departament Badań Społecznych
i Rynku Pracy GUS**
Dyrektor Piotr Łysoń
Tel: 22 449 40 27

Rozpowszechnianie:
Rzecznik Prasowy Prezesa GUS
Karolina Banaszek
Tel: 695 255 011

Opracowanie danych:
Urząd Statystyczny w Krakowie
Dyrektor Agnieszka Szlubowska
Tel: 12 420 40 50

Wydział Współpracy z Mediami
Tel: 22 608 38 04
e-mail: obslugaprasowa@stat.gov.pl

 www.stat.gov.pl

 [@GUS_STAT](https://twitter.com/GUS_STAT)

 [@GlownyUrzadStatystyczny](https://www.facebook.com/GlownyUrzadStatystyczny)

 [gus_stat](https://www.instagram.com/gus_stat)

 [glownyurządstatystycznygus](https://www.youtube.com/glownyurządstatystycznygus)

 [glownyurządstatystyczny](https://www.linkedin.com/company/glownyurządstatystyczny)

Powiązane opracowania

[Sektor non-profit w 2020 r.](#)

[Współpraca organizacji non-profit z innymi podmiotami w 2021 roku](#)

[Zarządzanie i działalność integracyjna podmiotów gospodarki społecznej w 2021 roku](#)